

ტრამპი და უკრაინა, ახალი რესპუბლიკური პოლიტიკის როლი კონფლიქტის განვითარებაში

გიორგი გაგუა¹

DOI: <https://doi.org/10.61446/mp.3.2024.8503>

აბსტრაქტი

უკრაინასა და რუსეთს შორის კონფლიქტზე, განსაკუთრებით 2014 წელს რუსეთის მიერ ყირიმის ანექსიისა და 2022 წელს უკრაინაში შეჭრის შემდეგ, მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინა შეერთებული შტატების პოლიტიკამ. სხვადასხვა ადმინისტრაციამ ამ საკითხთან დაკავშირებით განსხვავებული პოზიციები წარმოაჩინა. განსაკუთრებით შესამჩნევი გავლენა ამ კონფლიქტის განვითარებაზე იყო აშშ-ს ყოფილი პრეზიდენტის დონალდ ტრამპის პოლიტიკური ტრაექტორია და რესპუბლიკური პარტიის როლის განვითარება. ტრამპის პოლიტიკამ, რიტორიკამ და რესპუბლიკურ პარტიაში არსებულმა დინამიკამ მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინა აშშ-ს საგარეო პოლიტიკაზე უკრაინის მიმართ და უფრო ფართო გეოპოლიტიკურ სიტუაციაზე აღმოსავლეთ ევროპაში. აშშ-ს 2024 წლის წინა საარჩევნო გამოსვლების დროს ტრამპმა განაცხადა, რომ ამ კონფლიქტის მოგვარება ოცდაოთხ საათში შეეძლო, თუმცა ზუსტი ნაბიჯები თუ როგორ აპირებდა ამას არ დაუახელებია. თითქმის სამი წელია რაც უკრაინის ტერიტორიაზე საომარი ვითარებაა, დღითიდღე უარესდება მსოფლიოში მიმდინარე სამვიდობო ვითარება და არასდროს ყოფილა სახელმწიფოები ისე ახლოს მესამე მსოფლიო ომთან, როგორც ახლა, შესაბამისად მნიშვნელოვანია სტაბილურობისა და მშვიდობის შენარჩუნებისთვის მნიშვნელოვანი ნაბიჯების გადადგმა, მსოფლიო ლიდერების მხრიდან, რომელიც მოახდენს საერთაშორისო კონფლიქტებისა და ტერიტორიების ხელახლა გადანაწილების ექსკალაციას, მნიშვნელოვანია გავიგოთ რა როლი უჭირავს ამ მხრივ აშშ-ს და რა იქნება მისი ახალი პრეზიდენტის პოლიტიკური ნაბიჯები საერთო მშვიდობის პერსპექტივაში.

საკვანძო სიტყვები: რუსეთი, უკრაინა, ომი, NATO, დონალდ ტრამპი.

¹ სსიპ-დავით აღმაშენებლის სახელობის საქართველოს, ეროვნული თავდაცვის აკადემიის მაგისტრატურის საგანმანათლებლო პროგრამის, სახელმწიფო რესურსების მართვის მსმენელი

Trump and Ukraine, the Role of New Republican Policy in the Development of the Conflict

Giorgi Gagua²

DOI: <https://doi.org/10.61446/mp.3.2024.8503>

Abstract

The conflict between Ukraine and Russia, especially since Russia's annexation of Crimea in 2014 and its invasion of Ukraine in 2022, has been significantly influenced by U.S. policy, with different administrations taking different positions on the issue. A particularly notable influence on the development of this conflict has been the political trajectory of former U.S. President Donald Trump and the evolving role of the Republican Party. Trump's policies, rhetoric, and dynamics within the Republican Party have had a significant impact on U.S. foreign policy toward Ukraine and the broader geopolitical situation in Eastern Europe. During his campaign for the 2024 U.S. presidential election, Trump stated that he could resolve the conflict in twenty-four hours, but did not specify the exact steps he would take to achieve this. For almost three years now, there has been a state of war in Ukraine, and the current situation in the world is worsening day by day. Never before have states been so close to World War III as they are now. Therefore, it is important for world leaders to take important steps to maintain stability and peace, which will escalate international conflicts and land redistribution. It is important to understand the role of the United States in this regard and what the political steps of its new president will be in the perspective of common peace.

Keywords: Russia, Ukraine, war, NATO, Donald Trump.

² Student of Master's Program in State Recourse Management of LEPL-David Aghmashenebeli National Defence Academy of Georgia

შესავალი

რუსეთის შეჭრა უკრაინაში დაიწყო 2022 წლის 24 თებერვლის გამთენიისას ათობით სარაკეტო დარტყმით. რუსეთის სახმელეთო ჯარები სწრაფად გადავიდნენ და რამდენიმე კვირაში აკონტროლებდნენ უკრაინის დიდ ტერიტორიებს და დაწინაურდნენ კიევის გარეუბანში. რუსული ძალები ბომბავდნენ ხარკოვს და აილეს ტერიტორია აღმოსავლეთით და სამხრეთით ხერსონამდე და ალყა შემოარტყეს საპორტო ქალაქ მარიუპოლს, მაგრამ ისინი თითქმის ყველგან შეხვდნენ უკრაინის ძლიერ წინააღმდეგობას და შეექმნათ სერიოზული ლოგისტიკური პრობლემები სუსტად მოტივირებული რუსული ჯარების გამო, რომლებიც განიცდიდნენ საკვების, წყლისა და საბრძოლო მასალის ნაკლებობას. უკრაინულმა ძალებმა ასევე სწრაფად განათავსეს დასავლეთის მიწოდებული იარაღი, როგორცაა Nlaw ტანკსაწინააღმდეგო სისტემა, რომელიც ძალზე ეფექტური აღმოჩნდა რუსეთის წინსვლის წინააღმდეგ. ამის გარდა უკრაინას მხოლოდ ა.შ.შ-სგან 108 მილიარდი დოლარის სამხედრო ჰუმანიტარული თუ ეკონომიკური დახმარება აქვს მიღებული.³

ნოემბერში უკრაინამ განაცხადა, რომ მისი ჯარები ჩრდილოეთ კორეის ჯარებთან ბრძოლაში ჩაერთნენ რუსეთის კურსკის რეგიონში. მოსკოვმა და ფხენიანმა არ უპასუხეს მტკიცებას, რომ ჩრდილოეთ კორეის ჯარისკაცებს ცეცხლი გაუხსნეს, მაგრამ აშშ-ს დაზვერვამ და ნატომ დაადასტურა, რომ არსებობს მტკიცებულება ჩრდილოეთ კორეის ჯარების ჩართულობის შესახებ რუსეთის ომში. ჩრდილოეთ კორეის ჯარების ჩამოსვლა აშშ-ს ოფიციალურმა პირებმა დაასახელეს, როგორც მიზეზი იმისა, რომ პრეზიდენტმა ბაიდენმა მწვანე შუქი მისცა უკრაინას, გამოიყენოს შორი მანძილის ATACMS რაკეტები რუსეთის შიგნით დარტყმისთვის. როგორ იმოქმედებს ეს გადაწყვეტილება ომზე უახლოეს თვეებში, ჯერ კიდევ გასარკვევია, მაგრამ უკრაინას ახლა აქვს პოტენციალი, დაარტყას სამიზნეებს რუსეთ-უკრაინის საზღვრიდან თითქმის 300 კმ დაშორებით.

ჩრდილოეთ კორეის ჯარების გამოჩენა კურსკის რეგიონში იყო პასუხი მოულოდნელი თავდასხმაზე, რომელიც საზღვრის გადაღმა განხორციელდა უკრაინის ჯარების მიერ აგვისტოში, რუსეთის რეგიონში 30 კმ წინსვლის შემდეგ. რუსეთის მთავრობამ საზღვრის გასწვრივ მდებარე ტერიტორიებიდან თითქმის 200 000 ადამიანის ევაკუაცია მოახდინა და პრეზიდენტმა ვლადიმერ პუტინმა დაგმო უკრაინის შეტევა და უწოდა "დიდი პროვოკაცია". ორი კვირის შემდეგ, უკრაინის მთავარსარდალმა განაცხადა, რომ აკონტროლებდა რუსეთის ტერიტორიის 1200 კვ.კმ-ზე მეტს და 93 სოფელს. კურსკისა და ბელგოროდის რეგიონებმა ორივემ საგანგებო მდგომარეობა გამოაცხადა. ამ ტერიტორიის ნაწილები რუსეთმა დაიბრუნა, თუმცა უკრაინას ჯერ კიდევ ჰყავს ჯარები კურსკის რეგიონში.⁴

³ BBC News. "Ukraine in maps: Tracking the war with Russia", *BBC News*, November 2024.

⁴ BBC News. "Ukraine in maps: Tracking the war with Russia", *BBC News*, November 2024.

რუსეთ-უკრაინის თითქმის სამ წლიანი ომის და მიღებული შედეგების ფონზე, მნიშვნელოვანია სამშვიდობო მლაპარაკებების მაგიდსთან დასხდომა და ომის შედეგების დროული გადაწყვეტა, რასაც დონალდ ტრამპი წინასაარჩევნო კამპანიაში უსვამდა ხაზს, ის ასევე ამოხიზდა რომ შეეძლო ომის დასრულება ერთ დღეში, რისი დაკვირვებაც მედიისთვის ხელმისაწვდომი იქნებოდა, თუმცა როგორ აპირებდა ამას ეს არ გაუსაჯაროებია. ირანი, ჩრდილოეთ კორეა, ისრაელი, ტაივანი, არსებული და შესაძლო საფრთხეებია რომლებიც მსოფლიოს წინაშე დგას და რომელთან გამკლავებაც მსოფლიო ლიდერების პრეროგატივაა, ტრამპი კი გამოირჩევა არაპროგნოზირებადი გადაწყვეტილებებითა და მისი დამოკიდებულებით ამერიკის მიმართ „ამერიკა უპირველეს ყოვლისა.“

ძირითადი ნაწილი

კიევის განცხადებით - დონალდ ტრამპის საპრეზიდენტო არჩევნებში გამარჯვების შემდეგ, უკრაინამ შესაძლოა დაკარგოს მისი ყველაზე მნიშვნელოვანი მოკავშირის, აშშ-ს მხარდაჭერა, რომელმაც 108 მილიარდი დოლარი დახარჯა უკრაინისთვის სამხედრო, ჰუმანიტარულ და ეკონომიკურ დახმარებით რუსეთის 2022 წლის თებერვლის შემოჭრის შემდეგ. ეს ვარაუდი უკრაინას აქვს გამომდინარე რუსეთის ლიდერის, ვლადიმერ პუტინისადმი ტრამპის სიმპათიებიდან, რომელსაც ის არ მალავდა როდესაც ტელევიზიებთან ინტერვიუს დროს, ამბობდა, რომ პუტინი ჭკვიანია, ორ დოლარიანი სანქციების ნაცვლად იპყრობს უზარმაზარ ტერიტორიებს, ამ განცხადებებს ის აკეთებდა ომის დასაწყისში, როდესაც ბაიდენი იყო მმართველობაში და მისი ამ გამოსვლების გადაფარვა და თავის მართლება რესპუბლიკური პარტიის ლიდერებს უწევდათ. ის ასევე ომის დაწყებაში ადანაშაულებდა უკრაინას, მთელი თავისი წინასაარჩევნო კამპანიის განმავლობაში, ტრამპი და მისი კანდიდატი ჯეი დ ვენსი ეჭვქვეშ აყენებდნენ კიევისადმი აშშ-ს მუდმივ ერთგულებას და აკეთებდნენ კომენტარებს, რომლებიც ვარაუდობენ, რომ შეერთებულმა შტატებმა შეიძლება ზეწოლა მოახდინოს უკრაინაზე რუსეთთან არასასიამოვნო ზავისკენ, თუმცა ეს ყველაფერი ზელენსკიმ უკანა პლანზე გადაწია და ძირითადი მოკავშირე ქვეყნის ლიდერს არჩევნებში გამარჯვება მიულოცა: „მშვენიერი სატელეფონო საუბარი მქონდა პრეზიდენტ ტრამპთან და მივულოცე მას ისტორიული და დიდი გამარჯვება, რაც მისმა შთამბეჭდავმა კამპანიამ შეძლო. მადლობა მის ოჯახს და გუნდს შესანიშნავი მუშაობისთვის. ჩვენ შევთანხმდით, რომ შევინარჩუნოთ მჭიდრო დიალოგი და განვაკვიროთ ჩვენი თანამშრომლობა. აშშ-ს ძლიერი და მტკიცე ხელმძღვანელობა სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია მსოფლიოსთვის და სამართლიანი მშვიდობისთვის.“⁵ იმავდროულად, კრემლი ამტკიცებდა, რომ ის არ ზეიმობდა ტრამპის გამარჯვებას, „არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ჩვენ ვსაუბრობთ

⁵ Zelenskyy, Volodymyr. "We are working to bring peace to Ukraine and restore its territorial integrity." X, November 24, 2024

არამეგობრულ ქვეყანაზე, რომელიც პირდაპირ და ირიბად არის ჩართული ჩვენი სახელმწიფოს წინააღმდეგ ომში“⁶ - განაცხადა კრემლის სპიკერმა დიმიტრი პესკოვმა ჟურნალისტებთან ყოველდღიურ ბრიფინგზე. შვიდ ნოემბერს, რუსეთის პრეზიდენტმა ვლადიმერ პუტინმა გააკეთა თავისი პირველი საჯარო კომენტარი აშშ-ს არჩევნებზე და განაცხადა, რომ მზად არის დიალოგისთვის რესპუბლიკელ არჩეულ პრეზიდენტთან და აღნიშნა, რომ ტრამპის კომენტარები უკრაინაში რუსეთის ომის დასრულების შესახებ „სულ მცირე ყურადღებას იმსახურებს“.

შეუძლებელია ვისაუბროთ იმაზე, რომ რუსეთი, შეიძლება რაიმე დათმობაზე მაინც წავიდეს უკრაინასთან, ის ეცდება რომ ამ ომიდან დამარცხებულის სტატუსით არ გავიდეს, მისი პირობები რომ ნატოს ჯარები რუსეთის საზღვართან არ იყვენენ შეუცვლელი იქნება. ყველაზე მსუბუქად რაც შეიძლება რომ უკრაინა გამოვიდეს იქნება საზღვრის გაყინვა, უკრაინის ფიქრის ნატოს წევრობასთან დაკავშირებით უგულვებელყოფა და ევროკავშირის წევრი ქვეყნებისთვის 800 მილის სიღრმეში საზღვრიდან ბუფერული ზონის შექმნა, მათი სამხედრო მოსამსახურეებით პატრულირებისთვის, ეს შეიძლება იქნას გარკვეული შეათავაზებები ორივე მხარისთვის რასაც J.D. Vance, და Marco Rubio გვთავაზობდნენ ტრამპის ერთერთი ბანაკიდან, თუმცა ამ სცენარს გარკვეულ წილად უკრაინელი საზოგადოება კითხულობს. აღმოსავლეთის ქალაქ პოკროვსკიდან არც თუ ისე შორს, რომელიც ახლა რუსეთის სასტიკი თავდასხმის ქვეშაა, ჯარისკაცი მაქსიმ სვიუჟენცევი ამტკიცებს, რომ ტრამპის ნათქვამი არაფერი არ მიუთითებს იმაზე, რომ „მისი გამარჯვება ჩვენთვის რაიმე კარგს მოიტანს, ანუ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ჩვენ ვიმსჯელებთ სხვა არაფერით, გარდა სიტყვებით“, - "რეალობა ისაა, რომ ჩვენ უბრალოდ არ ვიცით რა მოხდება. ტრამპი არაპროგნოზირებადია." ჯარისკაცი ყურადღებას ამახვილებს იმაზე, რომ მთავარია სამხედროები იყვნენ თბილად, კარგად აღჭურვილი და გონებრივად მომზადებული რუსული ჯარების წინააღმდეგ ბრძოლისთვის. „რასაც არ უნდა აკეთებდეს ტრამპი, ჩვენ სხვა გზა არ გვაქვს, გარდა მტერთან ბრძოლისა“⁷ - თქვა მან.

ტრამპის ლოზუნგი რომ ამერიკა უპირველეს ყოვლისა აფიქრებინებს საზოგადოებას ამერიკის მიერ გაწეული ხარჯების შემცირებაში ინაუგურაციის შემდგომ პერიოდში. როგორც ზემოთ აღვნიშნე ეს იყო ერთერთი ჯგუფის გავლენიანი საზოგადოების წინასიტყვაობა თუმცა შეიძლება მოვიხსენიოთ მეორე ჯგუფიც ტრამპის რიგებში რომლებიც არანაკლებ გავლენიანები არიან და ინაუგურაციის შემდეგ სწორედ ისინი ვიხილოთ საკვანძო თანამდებობებზე რომელთა იდეებიც ამ იდეებისგან რადიკალურად განსხვავდება, ამ ჯგუფის წევრებად შეიძლება მოვიხსენიოთ Mike Pompeo და David Urban, რომლებიც რუსეთის აგრესიას უკრაინაში და ამ დათმობებზე წასვლას

⁶ NPR. "2024 Election: Trump, Russia, and the Ukraine War." *NPR*, November 7, 2024.

⁷ The Conversation. "Ukraine War: Following Donald Trump's Re-election, Four Likely Scenarios Are Becoming Clear." *The Conversation*, November 2024.

უკრაინის მხრიდან უფრო მკაცრად აფასებენ და თვლიან რომ ეს საფრთხეს შეუქმნის როგორც ევროკავშირის სახელმწიფოებს ასევე ა.შ.შ-ს უსაფრთხოების პოლიტიკას. დევიდ ურბანმა Wall Street Journal-ში დაწერა, თუ როგორი შეიძლება იყოს ტრამპის სამშვიდობო გეგმა უკრაინაში.

- 1) გაათავისუფლეთ ამერიკის ენერგეტიკული პოტენციალი
- 2) აღვადგინოთ კავშირები საუდის არაბეთთან და ისრაელთან და ერთად ვიმუშაოთ ირანის წინააღმდეგ.
- 3) რუსეთის წინააღმდეგ რეალური სანქციების დაწესება.
- 4) გააძლიერეთ ამერიკის თავდაცვის ინდუსტრია.
- 5) ჩრდილოატლანტიკური ხელშეკრულების ორგანიზაციის აღორძინება.
- 6) შექმენით 500 მილიარდი დოლარის „ლენდ-ლიზი“ პროგრამა უკრაინისთვის.
- 7) გააუქმოს შეზღუდვა ყველა იარაღის ტიპზე, რომელიც უკრაინას შეუძლია მიიღოს და გამოიყენოს.⁸

დასკვნა

რთულია ვისაუბროთ იმაზე თუ როგორ პოლიტიკას გაატარებს დონალდ ტრამპი ინაუგურაციის შემდეგ თუმცა მისი დაპირება რომ ერთ დღეში მოაგვარებდა უკრაინის ომს მნიშვნელოვან შეთავაზებად რჩება მსოფლიოსთვის, უბრალოდ საყურადღებოა რა საფასურის გადახდა მოუწევს უკრაინას ამ ომის შეჩერებისთვის ან რუსეთი რას მიიღებს სანაცვლოდ ერთი შემთხვევაა რომ უკრაინამ დათმოს ოკუპირებული ტერიტორიები და ევროკავშირმა მისი უსაფრთხოებისთვის შემდომი მარკირებული საზღვრიდან 800 მილის მანძილზე მოახდინოს საკუთარი ძალებით პატრულირება, თუ ტრამპი გაზრდის დახმარებას უკრაინის მიმართ დახმარებას და გააძლიერებს ალიანსს რათა უფრო მკაცრად დახვდეს მოლაპარაკების მაგიდაზე რუსეთის ლიდერებს.

ბიბლიოგრაფია

- Radio Free Europe/Radio Liberty. "Ukraine's War and the Trump Factor." *Radio Free Europe/Radio Liberty*, November 24, 2024. <https://www.radiotavisupleba.ge/a/33203581.html>.
- ABC News. "The Donald Trump Factor in the Ukraine-Russia War." *ABC News*, November 21, 2024. <https://www.abc.net.au/news/2024-11-21/ukraine-russia-donald-trump-factor/104626432>.
- The Conversation. "Ukraine War: Following Donald Trump's Re-election, Four Likely Scenarios Are Becoming Clear." *The Conversation*, November 2024. <https://theconversation.com/ukraine-war-following-donald-trumps-re-election-four-likely-scenarios-are-becoming-clear-243498>.
- BGRDC. "David Urban in the Wall Street Journal: A Trump Peace Plan for Ukraine." *BGRDC*, November 2024. <https://bgrdc.com/bgrs-david-urban-in-the-wall-street-journal-a-trump-peace-plan-for-ukraine/>.

⁸ BGRDC. "David Urban in the Wall Street Journal: A Trump Peace Plan for Ukraine." *BGRDC*, November 2024

- BBC News. "Ukraine Conflict: A Year of Devastation." *BBC News*, March 2022.
<https://www.bbc.com/news/world-europe-60506682>.
- The Telegraph. "Donald Trump's Ukraine Peace Plan: British Troops and a Buffer Zone." *The Telegraph*, November 7, 2024.
<https://www.telegraph.co.uk/world-news/2024/11/07/donald-trump-ukraine-peace-plan-british-troops-buffer-zone/>.
- BBC News. "Article on Ukraine's War: Key Developments." *BBC News*, November 2024.
<https://www.bbc.com/news/articles/c2dl0e4l7lzo>.
- BBC News. "Ukraine in maps: Tracking the war with Russia", *BBC News*, November 2024.
<https://www.bbc.com/news/world-europe-60506682>.
- NPR. "2024 Election: Trump, Russia, and the Ukraine War." *NPR*, November 7, 2024.
<https://www.npr.org/2024/11/07/nx-s1-5181985/2024-election-trump-russia-ukraine-war>.
- Zelenskyy, Volodymyr. "We are working to bring peace to Ukraine and restore its territorial integrity." *X*, November 24, 2024.
<https://x.com/ZelenskyyUa/status/1854292785169395913>.